

ten uit Nederland, België en Luxemburg bijeen voor een bezoek aan het Rijksmuseum voor de Geschiedenis der Natuurwetenschappen. Daarna werd de Hortus bezocht en door oude gedeelten van Leiden reed men via de bollenstreek naar Haarlem. Daar vond 's avonds de kennismaking van de congressisten plaats in de ruimten van de aloude Sociëteit « Trou Moet Blijcken ». De president van het congres, Prof. Dr Ir R. J. F o r b e s begroette de Franssprekende deelnemers, waarna Dr P. H. B r a n s, Co-president de Nederlandssprekenden hartelijk welkom heette in Haarlem en daarbij wees op de historie, die « Trou Moet Blijcken » maakt en die ook blijkt uit de titels als « Keizer, Prins en Vaandrig » voor bestuursleden, welke gegevens door de Keizer zelf, Mr A. B e e t s, nog werden aangevuld.

Zaterdag opende om 9.45 uur Prof. Dr Ir R. J. F o r b e s het Congres in de grote zaal van de Hollandse Maatschappij der Wetenschappen aan het Spaarne, waarna Dr P. H. B r a n s, in zijn kwaliteit van lid van het bestuur van de Academie Internationale d'Histoire de la Pharmacie en van de Union Mondiale des Sociétés d'Histoire Pharmaceutique, de beste wensen voor het welslagen van het congres vertolkte. Door een beperkte groepering werden die morgen onderwerpen op het gebied van de techniek behandeld, 's middags en 's avonds wijzegerige, astronomische en medische. In de namiddag werden de congresbezoekers ten stadhuize ontvangen, waarbij Burgemeester Mr P. O. P. M. C r e m e r s de dank van Haarlem voor het kiezen van deze stad voor dit eerste congres in een geestige toespraak uitdrukte. Prof. Ad. R o m e uit Leuven dankte B. en W. van Haarlem in het Nederlands en Prof. A. G l o d e n uit Luxemburg deed dit in het Frans. Zij legden beide ook de nadruk op het bezoek aan het verlichte Frans Halsmuseum, dat de vorige avond op allen een diepe indruk had gemaakt.

Zondagmorgen werd besteed aan het bezichtigen van de collecties in Teylers Museum, waar 's middags in de aula de voordrachten op het gebied der exacte wetenschappen werden gehouden. Dr M. R o o s e b o o m sprak over: Christiaan Huygens en de microscopie, Ing. H. M i c h e l over: de voorlopers van de telescopen, Dr F. J o n c k h e e r e over: Le Personnage égyptien du Castrat, Dr D. A. W i t t o p - K o n i n g over: De geschiedenis van de groothandel in geneesmiddelen in Nederland en België, Dr P. H. B r a n s over: Gilden in België, Nederland en Luxemburg, waartoe apothekers hebben behoord, waarna Co-president Prof. Ad. R o m e namens de buitenlandse bezoekers bedankte voor de voortreffelijke regeling van het congres, daarbij de hoop uitsprekend, dat als over 3 jaar het volgende congres in België plaats vindt, dit evenveel belangstelling zou mogen trekken bij ééznelfde goede organisatie. Dr P. H. Brans.

Kring voor de Geschiedenis van de Pharmacie in Benelux — Bijeenkomst te Luxemburg op 2 en 3 October a.s. — Programma :

ZATERDAG 2 OCTOBER 1954 :

- 16.30 u. Ontvangst door het Syndicat des Pharmaciens Luxembourgeois in Hotel CRAVAT, Rue Notre Dame, 17.
- 17.30 u. Wetenschappelijke vergadering in het Atheneum, waar mededelingen zullen worden gedaan door :
1. M. S p r u n c k (Luxemburg) : Causerie sur l'histoire du Pays de Luxembourg.
  2. Apoth. N i m a x (Luxemburg) : Histoire de la Pharmacie Luxembourgeoise.
  3. M. J. H a r p e s (Luxemburg) : Vieilles Officines et vieux Apothicaires de Luxembourg.
  4. Apoth. L. V a n d e w i e l e (Gent) : De Codex Montensis of de Pharmacopee van Bergen.
  5. Apoth. L. S e g e r s (Brussel) : Kleurenfilm over oude apotheken in België.
  6. Kleurenfilm van de SOCIETE D'HISTOIRE DE LA PHARMACIE (Parijs).
- Na de vergadering gezamenlijk maal in Hotel Cravat en vrije avond.

ZONDAG 3 OCTOBER 1954 :

9.— u. LEDENVERGADERING in het Atheneum.

Agenda :

1. Opening door de President Dr P. H. B r a n s.
  2. Notulen.
  3. Ingekomen stukken.
  4. Jaarverslag van de secretaris Apoth. L. V a n d e w i e l e.
  5. Jaarverslag van de penningmeester Apoth. I. E t i e n n e.
  6. Verslag van de Commissie voor controle van het geldelijk beheer over 1950, 1951 en 1952.
  7. Vaststelling van de contributies voor 1954.
  8. Benoeming Commissie Contrôle Geldelijk Beheer over 1953.
  9. Bestuursmededelingen.
  10. Rondvraag en sluiting.
- 10.— u. Bezoek onder deskundige leiding in autobus van de stad en het Museum aangeboden door de Stad Luxemburg.
- 11.— u. Ontvangst ten stadhuize.

Het bestuur van de Kring hoopt dat talrijke leden van deze unieke gelegenheid zullen gebruik maken om nadere kennis te maken met onze Luxemburgse collega's.

Alle belangstellende collega's — ook niet-leden van de kring — zijn welkom.

Voor logies wende men zich tot het : Office Natio-

nal du Tourisme, Hoek: Avenue de la Gare en Avenue de la Liberté, Luxemburg.

De president:
Dr P.H. Brans.

De secretaris:
Apoth. L. Vandewiele.

Onze bestuursleden aan de eer te Rome

Tijdens het Internationale Congres voor de Geschiedenis van de Pharmacie te Rome gehouden in September 1954 ter gelegenheid van de herdenking van het 525-jarig bestaan van het *Nobile Collegio Chimico-Farmaceutico di Roma*, het oudste apothekersgilde ter wereld, werd door dit Collegio het erelidmaatschap verleend aan Dr P. H. Brans (Rotterdam), President van de Kring voor de Geschiedenis van de Pharmacie in Benelux (Cercle Benelux d'Histoire de la Pharmacie), aan Apotheker L. J. Vandewiele (Gent), Secretaris van de Kring en aan Dr D. A. Wittop-Koning (Amsterdam), Redacteur van het Bulletin van de Kring.

Als blijk van waardering voor zijn werkzaamheid op het gebied van de internationale verenigingen voor de geschiedenis van de pharmacie werd aan Dr P. H. Brans als Secretaris-Generaal van de Académie Internationale d'Histoire de la Pharmacie, Secrétaire-Permanent van de Union Mondiale des Sociétés d'Histoire Pharmaceutique en als Vice-President van de Société Internationale d'Histoire de la Pharmacie, het erelidmaatschap verleend door de *Associazione Italiana di Stori della Farmacia*. Dr D. A. Wittop-Koning, Penningmeester van de Académie en van de Union Mondiale en lid van het bestuur van de Société Internationale d'Histoire de la Pharmacie werd tot lid van de *Associazione Italiana* benoemd.

BOEKBESPREKINGEN

Ed. FRISON — *L'Evolution de la partie optique du microscope au cours du Dix-neuvième siècle. Les test objects, les Test-, Probe- et Typen-Platten.* — 1954. Communication, No 89 du Rijksmuseum voor de Geschiedenis der Natuurwetenschappen (Musée National d'Histoire des Sciences Exactes et Naturelles à Leyde) — 168 blz. — Pr. ing. niet aangegeven.

Onze geleerde medewerker Ed. Frison van Antwerpen is niet alleen een bekende micrograaf, maar ook een tot ver in het buitenland gekende specialist in de geschiedenis der microscopie. Zijn talrijke publicaties o.m. in het Engelse tijdschrift « The Microscope », hebben zijn internationale faam voldoende gevestigd en wij achten het een grote eer voor ons blad, dat hij ons geregeld met een of andere publicatie genoeg doet. Wij zijn dan ook gelukkig hiermee een historisch werk van hem te kunnen aankondigen, dat het resultaat is van jarenlange studie en ervaring.

Het werk wordt ingeleid door Juffr. Dr Maria R o s e b o o m, directrice van het Rijksmuseum

voor de Geschiedenis der Natuurwetenschappen te Leiden, die Ed. Frison heeft aangezet om dit werk tot een goed einde te brengen. Zij schrijft terecht, « dat de evolutie van het optisch gedeelte van de microscoop verborgen lag in micrografische handboeken, tijdschriften, catalogi en briefwisseling en dat ze nooit in haar geheel behandeld werd, terwijl deze periode een zeer belangrijk grondwerk van de geschiedenis der wetenschappen insluit. Wat zou de huidige biologische wetenschap inderdaad zijn, zonder de altijddurende inspanningen van de optici om ons steeds betere en sterkere lenzen en optische hulpmiddelen te verschaffen? » En wij kunnen er bij voegen: wat zou de anatomische kennis onze farmaceutische drogerijen zijn en wat zouden wij van kristallen en vele andere grondstoffen afweten, zonder goede optische hulpmiddelen?

Wij voelen ons niet voldoende onderlegd om het werk van Ed. Frison kritisch naar waarde te schatten; daartoe hadden wij een specialist moeten vinden van het zelfde gehalte als de schrijver zelf en die kennen wij niet. Wij moeten ons dan ook beperken tot een inhoudsopgave met lofbetuigingen; waarvan wij evenwel weten, dat ze dubbel en dik verdiend zijn.

Een eerste kapittel geeft ons de geschiedenis van de fabricatie van optisch glas, in Frankrijk, in Engeland en in Duitsland; hierop volgen: het achromatisme, de dekglazjes, hun invloed en de correctie-objectieven — het achromatisch objectief met verschillende lenzen — de waterimmersie — homogene immersie-objectieven — de objectieven met vloeibare lenzen van A b b e — de apochromatische objectieven — frontaallenzen in edelgesteente — de condensor — kwartsobjectieven, condensoren en oculairs — de oculairs — lichtbronnen en hun gebruik — Engelse en continentale objectieven, vergelijking en waardering — natuurlijke testen — kunstmatige testen — typenplaten — oplossing der testen door fotomicrografie. Het werk sluit met een besluit, een chronologische tabel voor de periode 1800-1900, enkele biographische nota's, bibliographie, een index der geciteerde namen en een 16-tal platen met een mooie reeks prachtige foto's van testen.

Daar de schrijver beschikte over de onschatbare collectie van de zo gunstig gekende V a n H e u r c k en over de medewerking van de uitstekende staf van het Rijksmuseum voor Gesch. der Wetenschappen te Leiden verkeerde hij in uitzonderlijke voorwaarden om zijn kennis en ervaring mede te delen. Wij hebben vooral zijn geschiedenis van de Test- en Typenplaten genoten en de bijzonderheden, die hij mededeelt over J.D. Möller's beroemd « *Universum Diatomacearum Moellerianum* » vormen sensationeel nieuw geschiedkundig materiaal van grote waarde. Ook zijn geschiedenis van de fabricatie van optisch glas is nieuw en buitensmate boeiend.

De geschiedenis van het microscopisch statief heeft schrijver niet kunnen geven. Het zou te lang geworden zijn en te veel illustratie gevegd hebben.